18/05/2021

“Αγωνία για το παρόν και το μέλλον της Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως”

/ Επικαιρότητα

Γράφει ο Πρόεδρος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου της Π.Α.Ε.Α. Κρήτης Καθηγητής Δρ. Απόστολος Ν. Μπουρνέλης

1. ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Βάσει του νέου σχεδίου νόμου, επίκειται η κατάργηση αμέσως ή εμμέσως των δύο εκ των τεσσάρων Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών και λειτουργία των άλλων δύο με ένα μόνο Πρόγραμμα. Επίσης θεσμοθετούνται νέοι δυσβάστακτοι όροι λειτουργίας των Εκκλησιαστικών Λυκείων, με συνέπεια τη σταδιακή κατάργησή τους. Τη θέση των Εκκλησιαστικών Λυκείων θα λάβουν τρεις αδιαβάθμητες, μεταλυκειακές Σχολές Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών (ΣΜΥΚ) διετούς φοιτήσεως.

Τα μέλη του Διδακτικού και Διοικητικού Προσωπικού της Π.Α.Ε.Α. Κρήτης, καταθέτουν τις κατωτέρω ενότητες εκφράζοντας την έντονη αγωνία τους για το παρόν και το μέλλον των βαθμίδων της Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως.

Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα το μεγαλύτερο ποσοστό του λαού είναι χριστιανοί ορθόδοξοι και ό,τι θεσπισθεί, θα έχει συνέπεια στην πλειοψηφία των κατοίκων της. Είναι επίσης αδιαμφισβήτητο ότι καθετί που καταργείται, δεν αποκτιέται εύκολα, χάνεται για πάντα. Ως παράδειγμα αναφέρομε την κατάργηση της εβδόμης τάξεως

των Εκκλησιαστικών Λυκείων.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167/ 30-9-85/ τ. Α΄): “Τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των παραπάνω εκπαιδευτικών μονάδων ως Ανώτερων Εκκλησιαστικών Σχολών θα ρυθμιστούν με το νόμο για την εκκλησιαστική εκπαίδευση που θα εκδοθεί.”

Από τότε έγιναν δύο τουλάχιστον νομοσχέδια, το πρώτο επί Υπουργού κ. Δημητρίου Φατούρου το Φεβρουάριο του 1994 και το δεύτερο το 1998 επί Υπουργού Γερασίμου Αρσένη (βλ. Αρ. Πρωτ. 652/25-11-1998 έγγραφο Διευθυντού Α.Ε.Σ. Κρήτης, προς τον Σεβασμιώτατον Αρχιεπίσκοπον Κρήτης κ.κ. Τιμόθεον, Πρόεδρον της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης), τα οποία δεν κατετέθησαν στη Βουλή των Ελλήνων για συζήτηση.

Το Φεβρουάριο του έτους 2006 ύστερα από πολλούς αγώνες ψηφίστηκε για πρώτη φορά Νόμος που αφορούσε το σύνολο των βαθμίδων της Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως και προέβλεπε τη λειτουργία Κεντρικής Εστίας μαζί με τις Περιφερειακές. Εξαρχής εντοπίσαμε κάποιες ατέλειες και παραλείψεις εκζητώντας σχετικές τροποποιήσεις, οι οποίες μέχρι και σήμερα δεν έγιναν. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για διόρθωση των αστοχιών και άρση των παραλείψεων. Εάν διήλθαν 21 έτη για να ψηφισθεί ένας Νόμος και 15 έτη εφαρμογής του χωρίς βελτιωτικές παρεμβάσεις, είναι άραγε λύση η κατάργησή του, η συρρίκνωση των Ακαδημιών, η λειτουργία τους με ένα μόνο Πρόγραμμα;

3. ΑΟΚΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Για την εύρυθμη λειτουργία της Ακαδημίας έγιναν και γίνονται πάμπολλες ενέργειες, αφού ευρίσκεται και λειτουργεί στην έδρα της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου, στεγάζεται σε ιδιόκτητα κτήριά της, καλύπτει τα πεδία των Θεολογικών, Βυζαντινών Μουσικών Σπουδών σε τριτοβάθμιο επίπεδο, τα οποία δεν θεραπεύονται από άλλο ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ της Κρήτης. Εκπαιδεύει στελέχη ικανά για να εργασθούν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, την Εκκλησία της Κρήτης, τα λοιπά Πρεσβυγενή Πατριαρχεία, την Εκκλησία της Ελλάδος.

Ενδεικτικώς μνημονεύουμε τα εξής:

α. Τα άπειρα αποσταλθέντα διαχρονικώς έγγραφα εκ μέρους της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης προς τους εκάστοτε Υπουργούς Παιδείας,

Διοικητικής Μεταρρύθμισης, με αίτημα τη διατήρηση της Π.Α.Ε.Α. Κρήτης και την επίλυση λίαν σημαντικών προβλημάτων

β. Τέσσερις Αρχιερείς της μεγαλονήσου Κρήτης συμμετείχαν εις την Διοικούσα Επιτροπή επί 14 έτη.

γ. Πολλοί Αρχιερείς της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου συμμετείχαν είτε ως μέλη στο Ανώτατο Επιστημονικό Συμβούλιο, είτε σε επιτροπές του Υπουργείου Παιδείας με πρωτεύοντα ρόλο.

δ. Ενέργειές ώστε να μετονομασθεί η Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ηρακλείου Ακαδημία Κρήτης σε Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης και αντίστοιχα το τετρατάξιο Εκκλησιαστικό Γυμνάσιο -Λύκειο Χανίων Κρήτης σε Πατριαρχική Σχολή Κρήτης (Βλ. Άρθρο 20 του Ν. 4301/2014/ΦΕΚ 223/τ. Α΄).

Επιπροσθέτως έκδηλο είναι το ενδιαφέρον της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και ουσιαστικές οι ενέργειές του για την εύρυθμη λειτουργία της Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης.

4. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ Π.Α.Ε.Α. ΚΡΗΤΗΣ

Ο σοβαρός ρόλος της Ακαδημίας εις την διαπαιδαγώγηση κληρικών και προετοιμασία υποψηφίων κληρικών ως και πολυτίμων στελεχών και συνεργατών της εν Κρήτης Εκκλησίας είναι πασιφανής.
Κατωτέρω επισυνάπτομε τις πραγματοποιηθείσες κύριες δραστηριότητες της Ακαδημίας, στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία μας.

1. Πτυχιούχοι Προγράμματος Ιερατικών Σπουδών κατά τα έτη 2007-2020: 192

2. Πτυχιούχοι Προγράμματος Εκκλησιαστικής Μουσικής και Ψαλτικής κατά τα έτη 2007-2020: 99

3. Πτυχιούχοι Προγράμματος Εξομοίωσης κατά τα έτη2007-2020: 125

α) Σύνολο Πτυχιούχων : 396
β) Σύνολο Πτυχιούχων Ιερέων, Ιερομονάχων και Μοναχών που επιμορφώ-θηκαν : 167

4. Εισακτέοι μέσω κατατακτήριων εξετάσεων στο Πρόγραμμα Ιερατικών Σπουδών: 31

5. Εισακτέοι μέσω κατατακτήριων εξετάσεων στο Πρόγραμμα Εκκλησια-στικής Μουσικής και Ψαλτικής : 42

6. Πτυχιούχος Π.Α.Ε.Α.Κ ως υποψήφιος Διδακτορικού Διπλώματος: 1

7. Πτυχιούχος Π.Α.Ε.Α.Κ ως Μεταπτυχιακοί φοιτητές Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων : 9

8. Πτυχιούχοι Π.Α.Ε.Α.Κ ως κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος : 12

9. Πτυχιούχοι Π.Α.Ε.Α.Κ ως συγγραφείς βιβλίων : 11

10. Πτυχιούχοι Π.Α.Ε.Α.Κ απόφοιτοι άλλων Πανεπιστημίων μετά από κατατα-κτήριες εξετάσεις: 16

11. Έκδοση πέντε Τόμων Επιστημονικών Επετηρίδων.

12. Ηχογράφηση στο studio της Ακαδημίας και έκδοση δύο Ψηφιακών Δί-σκων.

13. Πολυσήμαντο συγγραφικό – Ερευνητικό –Επιστημονικό Έργο Καθηγητών –Διδασκόντων Δημοσιεύματα – Ανακοινώσεις σε συνέδρια Εσωτερικού-Εξωτερικού.

14. Συνέδρια – Ημερίδες 9 : (10/05/2011,12-13/11/2012, 10/11/2013, 15-16/11/2013, 12-13/11/2014,12/11/2015, 15-16/05/2016,04-06/11/2016, 27/02/2020.

15. Οργάνωση Επιστημονικού Σεμιναρίου (10/04/2014- 30/05/2014) για επιμόρφωση κληρικών και λαϊκών στελεχών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης και των Ιερών Μητροπόλεων Κρήτης.

16. Πάμπολλες Εισηγήσεις – Ομιλίες καθηγητών Ακαδημίας σε Εορτές, Κατανυκτικούς Εσπερινούς , Ιερατικές Συνάξεις ύστερα από πρόσκληση Σεβασμιωτάτων Αρχιερέων της Εκκλησίας της Κρήτης.

17. Οργάνωση επτά Επίσημων Εκδηλώσεων (11/02/2009, 28/05/2009, 23/03/2010, 07/04/2011, 05/12/2017, 30/05/2019, 13/12/2019)

18. Άπειρες Λατρευτικές Εκδηλώσεις.- Ασκήσεις φοιτητών – φοιτητριών της Ακαδημίας στον Ιερό Ναό της Αγίας Σκέπης .

19. Ομιλίες επτά Αγιορειτών Πατέρων προς Διδακτικό, Διοικητικό Προσωπικό και φοιτητές.

20. Φιλοξενία στην Ακαδημία Μετεκπαιδευτικού Σεμιναρίου Καθηγητών Μουσικής Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης (17/02/2011).

21. Φιλοξενία Ημερίδας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης (30/05/2013).

22. Συμμετοχή στα Εκπαιδευτικά Προγράμματα του Κ.Μ.Ο.Π – Ι.Ε.Γ.Θ.Π στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης.

23. Επίσκεψη – Υποδοχή στην Ακαδημία τεσσάρων Εξεχουσών Προσωπικοτήτων από το εξωτερικό (20/05/2013 Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Αθανασίου, 22/10/2013, Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κυρού Γρηγορίου, 04/11/2013,Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Ταλλίνης και πάσης Εσθονίας κ. Στεφάνου, 25/01/2021,Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας και πάσης Ωκεανίας κ. Μακαρίου).

24. Μνημόνιο Συνεργασίας με το Πειραματικό Λύκειο Ηρακλείου για οργάνωση Εκπαίδευση Εκδηλώσεων.

25. Τράπεζα αίματος από την οποία έχουν εκταμιευθεί για πάσχοντες συνανθρώπους μας 407 φιάλες αίματος .
*Τα ως άνω στοιχεία προέρχονται από τα επίσημα αρχεία της Ακαδημίας

5. ΔΙΑΚΡΙΤΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εις τα ανωτέρω καταθέτομε, πέραν των άλλων ενεργειών, και τις εύστοχες αποφάσεις του Προέδρου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου και των μελών αυτής Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών, οι οποίες εξεφράσθησαν γραπτώς προς τους Εξοχωτάτους Υπουργούς Παιδείας και Θρησκευμάτων με τα υπ. αριθμ. 3014/7-7-2017, 610/13-2-2018, 4512/12-10-2018, και 4068/7-10-2020. Με τις ως άνω αποφάσεις ζητούνται:

α. Ενσωμάτωση των τεσσάρων Α.Ε.Α. εις το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μαζί με τα Α.Ε.Ι.

β. Διατήρηση των Προγραμμάτων Σπουδών

γ. Σύνταξη του Ενιαίου Κανονισμού Λειτουργίας των Α.Ε.Α.

δ. Συνέχιση λειτουργίας της Εστίας της Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως και

ε. Συγκρότηση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου

στ. Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 17 του Ν. 3432/ 2006

Κάποια από αυτά υλοποιήθηκαν.

6. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ – ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ ΤΩΝ Α.Ε.Α.

1. Τα ολιγομελή σε αριθμό φοιτητών Προγράμματα Σπουδών Α.Ε.Α.

2. Το χαμηλό σχετικώς επίπεδο των φοιτητών εις τις Α.Ε.Α.

3. Ο συντελεστής ελάχιστης βάσης Εισαγωγής (Ε.Β.Ε.) τον οποίο προσφάτως με νόμο η Ελληνική πολιτεία καθιέρωσε.

Σε ό,τι αφορά το πρώτο, από το έτος 2016 μέχρι σήμερα, υπήρξε μια κατακόρυφη μείωση των εισακτέων εις τις Α.Ε.Α., παρά τις κατ’ έτος υποβληθείσες προτάσεις τους. Είναι αδύνατο ένα Πρόγραμμα με 10 εισακτέους να έχει προοπτική. Επιπροσθέτως, από το έτος 2006 μέχρι σήμερα δεν εξεδόθησαν τα Προεδρικά Διατάγματα από την Πολιτεία, τα οποία ορίζει ο Ν. 3432/ 2006. Είναι αξιοσημείωτο ακόμα να προσθέσομε ότι τα δεύτερα Προγράμματα των Α.Ε.Α. δεν έχουν Επαγγελματικά Δικαιώματα παρά τις εκκλήσεις μας, γεγονός που λειτουργεί αρνητικά στην επιλογή των Α.Ε.Α. από τους υποψηφίους.

Σχετικά με το δεύτερο, είναι γεγονός ότι, όταν γίνεται λόγος συχνά – πυκνά για κατάργηση – συγχώνευση των Α.Ε.Α. ποιοι άραγε υποψήφιοι θα τις δηλώσουν, εφόσον επικρατεί κλίμα αβεβαιότητος και ανασφάλειας; Πάντως όχι οι υψηλόβαθμοι. Επίσης είναι γνωστό, ότι οι φοιτητές των Α.Ε.Α. προέρχονται, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, οπότε στερούνται της δυνατότητας φροντιστηρίων.

Σε ό,τι αφορά το τρίτο, γιατί αυτή η σπουδή της κατάργησης – συγχώνευσης , εφόσον δεν έχομε δει εν τοις πράγμασιν τα αποτελέσματα του συντελεστή της ελάχιστης Ενιαίας Βάσης Εισαγωγής των φοιτητών για το νέο Ακαδημαϊκό έτος, διάταξη η οποία αφορά όλα τα Α.Ε.Ι. και Α.Τ.Ε.Ι., όχι μόνο τις Α.Ε.Α.

7. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

1. Στο άρθρο 61 του Σχεδίου Νόμου με τίτλο: « Συγχώνευση των Α.Ε.Α.», ενώ διασφαλίζεται η λειτουργία της Π.Α.Ε.Α. Κρήτης σε ό,τι αφορά το Πρόγραμμα Ιερατικών Σπουδών, στο άρθρο 62 προβλέπει την κατάργηση του Προγράμματος Εκκλησιαστικής Μουσικής και Ψαλτικής από το Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Στην

προηγούμενη σκέψη θεωρούμε καλό να προσθέσουμε και το γεγονός ότι μια Σχολή μονοτμηματική, δεν υφίσταται στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, βάσει των Ευρωπαϊκών δεδομένων και πάσχει αντισυνταγματικά λόγω έμφυλης διάκρισης. Άρα, εκ των πραγμάτων με τη συγχώνευση των Α.Ε.Α. θα επέλθει σταδιακά και η κατάργηση της Π.Α.Ε.Α. Κρήτης.

2. Στο ίδιο άρθρο γίνεται λόγος για ρύθμιση θεμάτων που ανακύπτουν από τη συγχώνευση μετά από γνώμη του Ανωτάτου Επιστημονικού Συμβουλίου, γεγονός που αντιβαίνει δεοντολογικά, αφού το Α.Ε.Σ. δεν ρωτήθηκε για τις διατάξεις του Σχεδίου Νόμου, οι οποίες οδηγούν στην κατάργηση των Α.Ε.Α.

3. Το Διδακτικό, το Διοικητικό Προσωπικό, οι φοιτητές και φοιτήτριες της Α.Ε.Α. δεν είναι άψυχα όντα, για να μεταφέρονται από το ένα σημείο της χώρας στο άλλο, προκειμένου να επιβιώσουν ή να σπουδάσουν αντίστοιχα, χωρίς σχεδιασμό και στόχο, όπως προβλέπουν τα άρθρα 61-63.

4. Οι προτεινόμενες αδιαβάθμητες μεταλυκειακές δομές Σ.Μ.Υ.Κ. είναι χρήσιμες, αλλά δεν μπορούν να υποκαταστήσουν το έργο της παρεχόμενης Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης επιπέδου των Α.Ε.Α.

5. Η Π.Α.Ε.Α. Κρήτης δίδει κατ’ έτος τη μάχη καλύψεως των λειτουργικών της δαπανών και τα καταφέρνει με ετήσια επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό ποσού 85.000 ευρώ, έχοντας εγγεγραμμένους 688 φοιτητές – φοιτήτριες στα δύο Προγράμματα Σπουδών.

8. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

α. Ενέργειες για συγκρότηση Επιτροπής στην οποία θα μετέχουν εκπρόσωποι τους οποίους αφορά το σχέδιο νόμου, προκειμένου μέσα από ειλικρινή διάλογο να οικοδομηθεί η αμοιβαιότητα και εμπιστοσύνη και να μεταβούμε στην επιθυμητή νέα δομή των Βαθμίδων Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως. Το ίδιο συνέβη το έτος 2013 με την υπ. αριθμ. 14690/Α2/4-2-2013 απόφαση του Υπουργείου Παιδείας.

β. Εξασφάλιση ικανού αριθμού εισακτέων στις Α.Ε.Α., βάσει των κοινοποιηθέντων προς το ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. προτάσεών τους.

γ. Υποβολή τεκμηριωμένων απόψεων προς τους αρμόδιους φορείς με σκοπό τη διατήρηση όλων των βαθμίδων της Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως ανά την Ελλάδα. Μάλιστα εφέτος εορτάζομε τα 200 έτη από την Ελληνική Επανάσταση και καλούμεθα να κρατήσουμε ζωντανή την πνευματική μας κληρονομιά, δίδοντας καθημερινά μάχες για τη διαφύλαξη της παράδοσης, του πολιτισμού και της ορθόδοξης αυτοσυνειδησίας μας.

δ. Οργάνωση Ημερίδας με συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων μερών με θέμα την αναβάθμιση συνολικά της Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως. Εξάλλου την πρόταση αυτή υλοποίησε η Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος στις 3 Μαΐου 2011, με συμμετοχή Καθηγητών ως εισηγητών από τις Α.Ε.Α., Καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαιδεύσεως και Καθηγητών από Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

ε. Αίτημα για επαναλειτουργία των Εκκλησιαστικών Ι.Ε.Κ. που νομοθετήθηκαν με το άρθρο 20 του Ν. 3432/ 2006 και λειτούργησαν αποτελεσματικά.

στ. Σύνδεση των Σχολών Μαθητείας Υποψηφίων κληρικών με τις Α.Ε.Α., δεδομένου ότι μπορεί να υπάρξει συνεργασία και να αποβεί προς όφελος αμφοτέρων.

Στο σημερινό μεταβαλλόμενο κόσμο, έχομε ανάγκη από μια αναβαθμισμένη, ανώτατη, Εκκλησιαστική παιδεία, η οποία θα παράγει ικανά στελέχη, για να γίνονται ριζοτόμοι της κακίας και φυτοκόμοι της αρετής στη σύγχρονη κοινωνία.